

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Félsz évre K 300.— | Negyed évre K 75.—
Fél évre . 150.— | Egy hónap . 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — 10-20

A keresztényszociálista képviselők erős akcióra készülnek

Munkában az alkotmányjogi javaslatok — Ki üdvözli
ujévkor a kormányt?

Budapest, dec. 27. Február 3-ig szünetel a nemzetgyűlés munkája és így a minisztereknek bőséges idejük van, hogy addig elkészíthessék azokat a fontos törvényjavaslatokat, amelyeket a nemzetgyűlés tárgyalni fog. A pénzügyminiszter a nemzetgyűlés első ülésén egyszerre hét javaslatot fog bejelenteni és a kormány többi tagjai is elkészülnek több fontos javaslattal. Ezek között a legfontosabbak az alkotmányjogi javaslatok, amelyekről Tomcsányi igazságügyminiszter ma ezeket mondta:

— Az alkotmányjogi javaslatok anyaggyűjtése örvéndesen halad előre, úgy, hogy most már az anyagot tanulmányozom és ehhez képest fogom megállapítani, hogy tulajdonképpen melyek azok a törvényjavaslatok, amelyeket ki kell dolgozunk. Több mint valószínű, hogy elsősorban a főrendiház reformja, a királyi hatalom gyakorlása és az országgyűlési választójogról szóló törvényjavaslatok kerülnek sorra.

Budapest, dec. 27. A politika karácsonyi hetét zavartalan nyugalom és eseménytelenség jellemzi. A képviselők túlnyomó része vidéken tartózkodik és február elejéig nem is tér vissza a fővárosba. A miniszterek nagyrésze is távol van, Teleky miniszterelnök pedig beteg. Vass József kultuszminiszter a Dunántúlra utazott a gabonagyűjtés ellenőrzésére.

A disszidens képviselők száma tizenkettőre emelkedett, amennyiben újabbán táviratilag bejelentették kilépésüket Avarffy Elek, Windischgrätz Lajos herceg, Fangler Béla és Dvorcsák Győző, aki ezidőszent Párisban van.

Az új alakulásról Szmezsányi György a következőket mondta: — A kiválást azért tartottuk szükségesnek, mert a kormánypártban nem gyakorolhattuk a kritika jogát oly mértékben, amint szükségesnek tartottuk. Mi a keresztény nemzeti egyesülés pártjának eredeti programján akarunk megállni és mivel tulajdonképpen ellenzék nincs, ennek a programnak a talaján akarjuk a kormány tevékenységét elbírálni. Hellerékkel a legszorosabb érintkezésben leszünk és valójában őket tekintjük az anyapártnak, amelyhez tartozunk. Akciókat egyébként új út után indítjuk meg egy Budapesten tartandó országos nagygyűlésen, amelyen megokoljuk kilépésünket. Azután vidéken folytatjuk akcióinkat.

Budapest, december 27. A keresztényszociálisták ma sem bocsátják meg, hogy Rubinek és Haller kiharadt a kormányból, főképpen pedig azt, hogy Teleky teljesen figyelmen kívül

hagyta a kormánypárt, mindenekelőtt a keresztényszociálisták kívánságait és hangulatát. A keresztényszociálisták már most olyan élénk tevékenységet fejtenek ki, hogy közülök a vérmesebbek már is meglepetéseket jósolnak a február 3-iki nemzetgyűlési ülésre. Egyébként a tizenket disszidens kilépését azzal magyarázzák, hogy ezek egy percig sem akartak bennmaradni a kormányzópártban, miután a kormányzatban liberális eltolódást észleltek és ezért nyíltan szembe akarnak fordulni a kormánnyal. A keresztényszociálisták körében élénk elkeseredés tapasztalható különösen Vass József

kultuszminiszter ellen, aki a párt megkérdése nélkül egyezett meg Telekyvel.

A keresztényszociálisták hangulata érdekes és szokatlan módon fog legközelebb megnyilatkozni. A kiscgazda-képviselők nincsenek Budapesten és így a keresztényszociálista képviselőkre várna a feladat, hogy a kormányt a régi szokásnak megfelelően újévkor üdvözöljék. Ezek a képviselők azonban nem igen hajlandók arra, hogy az üdvözlésben résztvegyenek és megtörténhetik, hogy a kormány üdvözlése vagy nem történik meg, vagy arra az időre marad, amikor a kormány iránt barátságosabb indulatu képviselők visszaérkeznek Budapestre.

Hegedüs Wekerlénél

Budapest, dec. 27. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter titkára kíséretében Dánosra utazott Wekerle Sándor látogatására.

A közgyűlés Debreceni Barna összeférhetetlenségét állapította meg

A főispán a határozat végrehajtását felfüggesztette — Leszavazták a polgármester-helyettest — Debrecen közvilágítása és a debreceni képviselők

Már a karácsonyi ünnepnapok alatt elkapták az összes karzati jegyeket a hétfői rendkívüli közgyűlésre, ma reggel pedig valóságos ostrom alá fogták a polgármesteri titkárt karzati jegyekért. Jegyek hiányában a közgyűlési terem melletti hivatalos szobát is zsufolásig megtöltötte a hallgatóság, amely nagy szenzációkat várt a mai rendkívüli közgyűléstől.

Szenzációk azonban nem történtek. Mindkét oldalról szokatlanul nagy számban vonultak fel a törvényhatósági bizottság tagjai, a hangulat meglehetősen izgatott volt, közbeküldések röp-ködték, szócsaták fejlődtek ki a szónokok háta mögött, az elnöki csengő rég nem működött már olyan szorgalmasan, mint ma, — szenzációk azonban nem történtek.

Csöke Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző válaszával a virtilsek névjegyzékére vonatkozólag a közgyűlés többsége nem vette tudomásul és így a válasz tárgyalása a csütörtöki rendes közgyűlés napirendjére kerül. A tisztifőügyész állás behelyettesítésére vonatkozólag adott válasszal kapcsolatosan Márk Endre indítványt terjesztett elő, hogy a közgyűlés állapítsa meg az inkompatibilitást, az indítványt névszerűen szavazás útján a közgyűlés elfogadta és — szenzációk hiányában ez a közgyűlés legérdekesebb eseménye — a főispán a határozatot törvényellenesnek tartva, annak végrehajtását felfüggesztette, amíg illetékes felsőbb helyről döntést kér és kap.

A közgyűlés berekesztése után azonban kirobbantak a szenvedélyek, éles szavakat vagdostak egymás fejéhez a pártok és embereik, izgatott csoportok hangosan vitalkoztak a terem közepén, — szenzáció azonban ezutal sem történt.

A szenzáció a közgyűlést megelőzően történt. A törvényhatósági bizottság tagjainak egy része a közgyűlést megelőzően rögtönzött értekezletet tartott a kollégium kis tanácsstermében, hogy a közgyűlés tárgyaival foglalkozzanak. Az értekezlet azonban nem fejezhették be, mert egy rendőrtisztviselő két detektív kíséretében megjelent a teremben és az értekezletet feloszlatta, a jelenlévőket távozásra szólította fel. Az értekezlet tagjai el is távoztak és egyelőre napirend előtt a közgyűlésen tették szavát a rajtuk és a gyűlekezési jogon esett sérelmet.

A rendkívüli közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítónk számol be:

Délelőtt 10 órakor nyitotta meg Huberth Ottó főispán a rendkívüli közgyűlést, miután Miszty Károly aljegyző elmondta a nemzeti hiszekegyet.

Egy feloszlaltot értekezlet

Ekly József napirend előtt szóval föl. A mult közgyűlésen való szereplésünket — mondta — egyes sajtóorganumok és egy társadalmi egyesület elnöke olyan erős kritika tárgyává tette, hogy valószínűleg remegve állok meg itt a közgyűlés színe előtt, hogy vajjon

végig mehetek-e még felemelt fővel ezen a városban anélkül, hogy a végén bizonyos illetők az érzelmeiket főbeveréssel, vagy más módon rajtam ne gyakorolják. (Nagy zaj.) Benne van a Debreczeni Ujság-ban, hogy majd megmulatjuk a hatalmunkat!

Ezek után előrebocsátom, hogy úgy a fővárosi, mint a helyi lapokban megjelent 10-656. számú kormányrendelet, amely a gyűlekezési és egyesületi jog korlátozását hatályon kívül helyezte. Ebben a jóhiszemben és ebben a tudatban gyűlt össze a törvényhatósági bizottság tagjainak egy része a református kollégium kis tanácsstermében, hogy a mai közgyűlés napirendjén szereplő tárgyakat megbeszélje. Ezen az értekezleten történt az, hogy az államrendőrség egyik kiküldöttje két detektív kíséretében ezt az értekezletet feloszlatta.

Kérdést intézek a főispán urhoz: Van-e tudomása erről a kormányrendeletéről és minek tekintésük ezt az intézkedést, annak-e, hogy eszméinket mi, bizottsági tagok, nem cserélhetjük ki. Méltóztatásuk ezirányban benünket megnyugtanni tévedés volt-e ez vagy pedig velünk szemben alkalmazott erőszaknak tulajdonítsuk

Elnök: A kérdés lényege oda irányul, hogy vajjon az én intézkedésepre történt-e az eset vagy sem. Én csak most kaptam róla hivatalos jelentést, amikor ez a dolog már megtörtént. De előzetes tudomásom erről nem volt. Hogy kinek az iniciatívájára történt és miért, nem tudom. Mindenesetre az államrendőrség felelős a maga tetteiért és méltóztatásuk esetleges panaszaikkal a belügyminiszterhez fordulni.

Miért nincs világítás?

Komlóssy Imre dr. napirendelőtti felszólalásában szövéteszi, hogy a karácsonyi ünnepnapok alatt nem volt világítás, csak vasárnap és akkor is esti 9 óráig. A városban azt beszélnek, hogy ebben tendencia van, hogy más városok kedvezményben részesülnek Debrecen rovására, hogy itt a keresztény erkölcsökben megújodni akaró Debrecen akarják büntetni azok a szabadkőműves testvérek, akik a szénzállítást irányítják.

Hogy azonban a debreceni szénhiánynak nem az az oka, azt maga Komlóssy Imre dr. elismerte, amikor ezután a bevezetés után arra kérte a városi tanácsot, hogy kövesse a többi városok példáját és ajánljon fel Debrecen városa is ugy, mint más városok, bizonyos mennyiségű élelmiszert a szén ára bizonyos részének törlesztésére. Mert a bányamunkások ellátására a bányavezetőségnek élelmiszerek kellene az aki élelmiszert ad, előnyben részesül.

Márk Endre ugyanebben a kérdésben kér szót. A világítási zavarokkal kapcsolatosan tegnap egy hírlapi tudósítást olvasott, hogy Debrecennek ezt a miizéria-

ját egy a várostól távolálló nemzetgyűlési képviselő, Orbók Attila tette szóvá a nemzetgyűlésen és az utána felszólaló egyik debreceni nemzetgyűlési képviselő azt a kijelentést tette — olvashatja majd mindenki, ha ugyan a cenzura megengedi — hogy igenis Debrecenben volt nagy hiány ezekben a tekintetekben, amíg a zsidók és a szabadkőművesek vezették ezt a várost, de most mind-
ezekben már nincsen hiány. Most méltóztassék elgondolni, hogy az ország színe előtt, a miniszterek előtt, a szennelátás kormánybiztosának ha nem is a jelenlétében, de úgy, hogy feltétlenül értesülnie kell róla, ilyen kijelentést tesz Debrecen egyik nemzetgyűlési képviselője...

Elnök: Távollevő személyekről ne tessék beszélni!

Márk Endre: Nevet nem említtem, csak tényeket beszéltem. Hogy milyen hatása lesz most annak Debrecenre, ha úgy tudják meg, hogy Debrecennel nem kell gondolni, mert itt van mindenből elég, — ezt ajánlom a közgyűlés figyelmébe. Egyébként nagyon helyeslem, ha erélyes intézkedések történnek, hogy ez az eset a világitást illetően meg ne ismétlődjen.

Elnök: Ekly József bizottsági tag két interpellációt terjesztett be, az egyiket a karácsonyi listellátásról és közvilágításról, a másikat a lakáshivatalban történt állítólagos belőrséről. Mint-hogy a rendkívüli közgyűlésen csak a napirend tárgyalható, az interpellációk csak a legközelebbi rendes közgyűlésen kerülhetnek tárgyalásra.

Ezután rátértek a napirend tárgyalására.

A virilisek névjegyzéke

Csoka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző válaszolt Márk Endrének a virilisek névjegyzékére vonatkozó interpellációjára. A válasz szövege ugyanaz, mint amit ünnepi számunkban közöltünk a pénteki tanácsülésről irt tudósításunkban. Ehhez még hozzáfűzte a polgármesterhelyettes-főjegyző, hogy az interpellálás napján kormányozható betegségben szenvedvén, csak ma adhatott választ. Csodálkozik azon, hogy Vásáry István dr. tanácsnok a múlt közgyűlésen nem szólalt föl és nem tájékoztatta a törvényhatósági bizottságot. Egyebekben személyesen meggyőződött az adóhivatalban, hogy a harmadosztályu kereseti adó még előírva nincs és így a most már közszemlére is kiltett névjegyzék sem helyes, mert nem felel meg a törvényi intencióinak. Különben a névjegyzék elkészése nagyobb városokban elkerülhetetlen és épen Debrecenben is, a múlt évben is csak a januári közgyűlés foglalkozhatott vele. Kéri válasza tudomásul vételét.

Márk Endre: Kétségtelen, hogy mulasztás történt. Azt is meg fogjuk látni, hogy a névjegyzék helyes-e, vagy sem. A választ nem veszi tudomásul.

Nagy zajban hirdeti ki az elnök, hogy felállással szavaztatja meg a közgyűlést, tudomásul veszi-e a választ, vagy sem. A szavazás megtörténik, eredménye 39 igen, 51 nem.

Elnök: Minthogy a közgyűlés a választ nem vette tudomásul, az ügy a legközelebbi közgyűlésen érdemleges tárgyalásra kerül.

Összeférhetetlen afőügyész

Csoka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyző ezután Márk Endrének a listzi főügyész behelyettesítésére vonatkozó interpellációjára válaszol. Válaszát ünnepi számunkban már szintén ismertettük. Kéri válasza tudomásul vételét.

Debreczeni Barna dr. tb. főügyész először a törvényt magyarázza, amelynek szempontjából behelyettesítése ellen kifogás nem emelhető, majd az inkompatibilitás kérdésére rátérve idézi a törvényeket és szabályrendeleteket, amelyek a főügyésznek a magángyakorlatot megengedik. Igaz, hogy a közgyűlés jóváhagyása kell ehhez, de a közgyűlés a jóváhagyást a szervezeti szabályrendeletben megadta. Egyébként már hivatala átvételekor két ügyben való érdekeltiséget bejelentette s ezeket nem is intézte, különben is izlése és normális érzéke garancia a város érdekeinek minden vonalon való megvédésére. Ami a fegyelmi ügyet illeti, a bírói pályán szerzett objektivitás második természetévé lett.

Márk Endre: Sem a tb. főügyész morális ítéletét, sem törvényliszeteletét kétségbe nem vonta. Azonban felhívja a figyelmet az 1912. évi 53. törvényekre, amely szerint városi tisztviselő magángyakorlatot vagy mellékfoglalkozást stb. csak a közgyűlés engedélyével folytathat. Itt törvényről van szó, amelyet magyarázni sem kell. A közigazgatási bizottságban való részvétel kérdését lehet magyarázni, az inkompatibilitást azonban nem és ezért a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

— A törvényhatósági bizottsági közgyűlés megállapítja, hogy Debreczeni Barna dr. behelyettesített listzi főügyész a Debreceni Első Takarékpénztár jogtanácsosa és a Közgazdasági Bank igazgatósági tagja; megállapítja, hogy bár a közgyűlés kimondta, hogy városi tisztviselő részvételű társaságok, szövetkezetek igazgatósági, felügyelő bizottsági tagja nem lehet, a vonatkozó törvény értelmében ilyen megbízatást városi tisztviselő a közgyűlés engedélye nélkül nem viselhet, Debreczeni Barna dr. pedig ezen megbízatásáról a közgyűléshez jelentést nem tett és annak engedélyét ki nem kérte; megállapítja, hogy az a körülmény, miszerint Debreczeni Barna dr. a Debreceni Első Takarékpénztártól szabadságot kapott, jogviszonyát a bankhoz nem változtatta meg, még kevésbé azt a viszonyt, amely közte és a Közgazdasági Bank közt fennáll. Ennélfogva tekintettel arra, hogy a város és a Debreceni Első Takarékpénztár, valamint a Közgazdasági Bank között pénzügyi kapcsolat áll fent és tekintettel arra, hogy a város belsőhatali birtokán folytatott bergazdaságában köztudomás szerint mindkét bank több millió koronával érdekelve van: a törvényhatósági bizottsági közgyűlés Debreczeni Barna dr. behelyettesített listzi főügyésze az összeférhetlenséget megállapítja és felhívja, hogy azt három nap alatt szüntesse meg. Egyben elrendeli, hogy mindazon városi tanácsi határozatok, amelyek esetleg a két bank ügyeiben Debreczeni Barna dr. főügyészi közbenjöttével hozottak, revizió alá vétessenek és a közgyűléshez be-terjesztessenek.

A határozati javaslat fölött névszerinti szavazást kér.

Kun Béla dr. azt a lapokban is szellőztetett analogiát állítja helyre megvilágításba, mintha Márk Endre egyházkerületi ügyészsége és a tárgyalást eset azonos lenne. A két eset nem azonos, mert Márk Endrét, amikor polgármester lett, egyházkerületi ügyészi állásától felmentették, amiről jegyzőkönyv is tanuskodik. Nem tartozik a közgyűlés elé az a kérdés, hogy az egyházkerület az ügyészi állást csak ideiglenesen töltötte be.

Tervey Tamás dr. azt vitatja, hogy a két eset azonos.

Elnök a vitát bezárva elrendeli

a névszerinti szavazást, amelynek eredményeként a közgyűlés Márk Endre határozati javaslatát 58 szóval 35 ellenében elfogadta.

Az elnök főispán a szavazás eredményének kihirdetése után a következőket jelentette ki:

A kormányzó elhatározása az amnesztiáról

Holnap megjelenik a végrehajtási rendelet

A Magyar Távirati Iroda szombaton este közölte a kormányzó kéziratát az amnesztiáról. E szerint kegyelemben részesülnek mind a polgári, mind a katonai büntetőbíróóságok hatáskörébe tartozó bűncselekmények tekintetében, ha a kegyelemre minden tekintetben méltók:

1. a felbujtók és vezetők kivételével azokat az egyéneket, akiket a bíróság az 1918. évi október hó 31. és 1919. évi március hó 21. között lezajlott lövmegmozgalmak keretében, illetve azokkal kapcsolatban elkövetett bűncselekmény miatt öt évet meg nem haladó szabadságvesztésre, vagy pénzbüntetésre ítélt, továbbá azokat, akik ellen az említett időben elkövetett ily bűncselekmény miatt kell eljárást indítani, vagy folytatni, ha a cselekményre a törvény tíz évet meg nem haladó szabadságvesztés-büntetést, vagy csupán pénzbüntetést állapít meg.

2. Azokat az egyéneket, akiket a bíróság a 4049/1919. M. E. számú rendelet első paragrafusában megjelölt büntény miatt öt évet meg nem haladó szabadságvesztés-büntetésre, vagy pénzbüntetésre ítélt, feltéve, hogy az elítelt egyénisége, gondolkodása és érzülete szerint az ugynevezett tanácsköztársaság eszmekörétől egyébként távol állott és a cselekményt csak létezőknek biztosítása végett, vagy utasításra, vagy a téveszmék fertőző behatása következtében erőltetve elkövetett, vagy a bíróság a 4049/1919. M. E. számú rendelet első paragrafusában megjelölt büntény miatt öt évet meg nem haladó szabadságvesztés-büntetésre, vagy csupán pénzbüntetést állapít meg.

3. Azokat az egyéneket, akiket a bíróság a nemzetgyűlés összeülését, mint az alkotmányos állami élet megindulásának napját, vagyis 1920. évi február hó 16. napját megelőzően elkövetett oly bűncselekmény miatt, amely az ugynevezett tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása, vagy visszaállítása érdekében véghezvitt büntényekkel és egyéb embertelenségekkel felidézett közlekedéséből vagy menthető felháborodásból fakadt, szabadságvesztés-büntetésre vagy pénzbüntetésre ítélt, feltéve, hogy az illető a cselekményt nem jogtalan vagyoni haszon szerzése céljából követte el, továbbá ugyanezen feltételek megléte esetében azokat, akik ellen ily büntény miatt kell eljárást indítani, vagy folytatni.

Nem kívánja a kormányzó a kegyelemben részesíteni azokat, akik az állam és társadalom törvényes rendjére veszélyesek, továbbá azokat, akik az elítélés, vagy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetése után, vagy azt tíz évvel megelőző időn belül büntetést követtek el.

Az igazságügyminiszter az amnesztia végrehajtásáról

Tomesányi Vilmos Pál igazságügyminiszter a kiadandó végrehajtási utasításról a következőket nyilatkoztott:

— Tartozom annak a kijelentésével, hogy a határozatot törvénybe ütközőnek és végre nem hajthatónak tartom, minélfogva törvényes jogomnál fogva megsemmisítése iránt előterjesztést teszek és végrehajtását felfüggesztem.

Ezzel a rendkívüli közgyűlést véget ért.

— Az amnesztia-rendelet végrehajtási utasítását a honvédelmi miniszter ur a saját, én pedig a magam ügykörében külön kiadandó rendeletben fogjuk szabályozni. Az én végrehajtási rendeletem a hivatalos lap holnapi, legkésőbb azonban a holnaputáni számában fog megjelenni.

A végrehajtás menete nagyjában az lesz, hogy az ügyészség átvizsgálja az anyagot, indítványt tesz az elsőfokú bíróságnak és a törvényszéknek alakuló kegyelmi tanácsok az ügyek alapos megvizsgálása kapcsán fogják megállapítani azt, hogy az illető egyén, illetve cselekménye olyan-e, mely a kegyelmi elhatározás körébe vonható. A kegyelmi tanács elhatározását döntés céljából azonnal felterjeszti az igazságügyminiszterhez.

— Intézkedtem aziránt, hogy az illető egyének már az eljárás folyama alatt szabadlára helyeztessenek, mert az az óhajtatásom, hogy minél előbb megszabaduljanak. A bíróság határozata ugyanis feltételes és vég-eredményében az igazságügyminiszter döntésétől függ a végleges szabadonbocsátás. Azért helyezek erre nagy súlyt, mert nem akarom, hogy a szabadonbocsátás, amennyiben ennek előfeltételei megvannak, egy pillanatra is elhúzódjék. A hozzám felérkező anyagot alaposan át fogjuk tanulmányozni és ennek alapján természetem meg előterjesztésemet a kormányzó urnak.

— Hogy a végrehajtás mennyi idő alatt fog lebonyolódni, erre nézve biztos terminust e pillanatban nem tudok mondani, mert még nem vagyok pontosan tájékozva aziránt, hogy mennyi ügy kerül elbírálás alá. Ismételtlen hangsúlyozom azonban, hogy a magam részéről az eljárás gyorsítására minden lehetőséget elkövetek. Véleményem szerint a végrehajtás nem fog sok időt igénybevenni. Természetesen azokban az ügyekben, melyekben az eljárás még folyik, vagy még meg sem indult, a végrehajtás tovább fog tartani.

— Általában az a főszempont, melyet a kegyelmezésnél követek, hogy szigorúan tartom magam a megállapított keretekhez és semmiféle intervenciót ebben a kérdésben el nem fogadok. Hasonló szellemben utasítom hatóságaimat is, mert csak ez az egyedüli mód arra, hogy a végrehajtásnál biztosítani tudjuk a tárgyilagosságot. Ne vegye tehát tőlem a publikum rossz néven, ha amnesztia-ügyben senkit sem fogadok és osztályomat is olyan értelemben utasítottam, hogy ebben az ügyben érkezzen minden írásbeli kérvényt is tegyenek félre.

— Tudomásom szerint a honvédelmi miniszter ur is az enyémmel hasonló tartalmú végrehajtási rendeletet fog kibocsátani.

**LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDÉNÉL.**

Nyiregyháza jótévedőjének tragikus halála

Burger István földbirtokos Nyiregyházára hagyta 50 milliót érő vagyonát

Az elmúlt héten megrendítő szerencsétlenség sújtotta le Nyiregyháza város közönségét. Burger István földbirtokos, a szabolics-megyei urilársadalom egyik általános tiszteletben álló, szeretetreméltó fiatal tagja, egy véletlen szerencsétlenség áldozata lett. A fiatal földbirtokostól, aki a tanuján tartózkodott, intézője egy kerülő szárnnyára fegyvert kért. Burger elővette fegyvereit, amelyek közül egy revolvert adott át az intézőnek, aki azt nézegette s közben próbálgatni kezdte. A fegyver töltve volt, ezt azonban nem tudták. *Próbálgatás közben elsült a fegyver és a golyó a szemben álló Burger Istvánt érte. A golyó szeltroncsolta a beleket s a szerencsétlenül járt földbirtokost az orvosi tudomány s az ódaadó ápolás sem volt képes megmenteni az életnek. Burger István rövid szenvedés után meghalt.*

Burger István tragikus halálának híre megdöbbentő hatást és őszinte, mély részvétet váltott ki egész Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város közönségéből, mert a korán elhunyt földbirtokos a város és a vármegye közelében rendkívül áldásos tevékenységet fejtett ki. A kedden délelőtt kihirdetett végrendelete mindennél meggyőzőbb ékes tanúbizonyságot tett arról, hogy Burger István minden gondolata városának és embertársainak boldogítása volt. *Ötven milliót érő vagyonát, amely 1300 katasztrális hold területű földbirtokból és mintaszerűen modern berendezésekből állott, teljes egészében Nyiregyháza városára hagyta azzal a meghagyással, hogy a hagyaték jövedelme felerészben a zsidó jótékony-sági egyletek céljait szolgálja, másik fele részét pedig a város kulturális és jótékony célokra fordítsa.*

A temetésen, amely szerdán ment végbe, impozáns arányokban jutott kifejezésre a szabolicsi társadalom részvéte. Valláskülönbség nélkül óriási tömegekben sergelt a ravatal köré Nyiregyháza város és Szabolcsvármegye társadalmi, hogy a végső tisztviselésen való megjelenésével is lerója kegyeletét az iránt a férfiu iránt, aki párját ritkító módon nemes életének minden mozzanatát a köz szolgálatába állította. A koporsó fölött, amelyet a vármegye diszruhás hajdúi állottak körül, Friedmann nyiregyházi főrabbi mondott magas szárnyalású beszédet, majd a debreceni és a nyiregyházi főkapitányok adtak elő gyászdalokat, végül Victorisz József dr. városi főjegyző bucsuztatta el a halottat, gyönyörű beszédben méltatva Burger István érdemeit és kifejezést adva annak a halálnak, mellyel Nyiregyháza város az elhunyt nagy filantrop emlékéért az idők végéig megőrizni fogja. A gyászszertartás végeztével a hatalmas tömeg kikisérte Burger István tetemeit az izraelita temetőbe, ahol örök pihenőre helyezték.

Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

Férfi békelt és Antilop-kezelőből
Schön Sándornál
DEBRECEN,
Plac-u. 14. Csapó-u. sarok

Piume körül megkezdődtek a harcok

Trieszt, december 27. A legutóbbi napokban történt incidensek következtében Caviglia tábornok pénteken elrendelte a Fiume körüli előretolt pozíciók megszállását. Tegnap és ma ezt a parancsot végrehajtották. Minthogy a legionáriusok fegyveresen ellenállottak, a reguláris csapatok részéről 5 katonára esett, 30 katonára megsebesült.

Román-szerb ellentét a Bánát miatt

Berlin, dec. 27. A *Vossische Zeitung* jelenti *Belgrádból*: Nagy izgalmat keltett a közvéleményben a *Tribuna* cikke, mely szerint a román Bánátban több népgyűlést tartottak, így *Oravicián* is, ahol a román kormány két tagja és számos román politikai is megjelent. Ez a gyűlés kockáztatja a szerb-román barátságot, mert határozatot fogadott el, amely szerint ha Horvátország elszakadna Jugoszláviától, úgy követelni kell a londoni szerződés érvényesítését, nevezetesen az egész Bánátnak Romániához való csatolását. A *Tribuna* úgy vélekedik, hogy ezt a határozatot a román kormány sugalmazta, melynek az a törekvése, hogy a Bánátot elszakítsa Jugoszláviától.

Schiffmann fakeskedő rémes vasuti kalandja

Jelentkeznek az eset szemtanúi — A támadó barátja öngyilkos lett

Legutóbbi számunkban részletesen megemlékeztünk Schiffmann Salamon Pestú-utca 3. szám alatti fakeskedő rémes kalandjáról, mely egy tehervonaton Karcag és Kisújszállás között játszódott le. Az ügyben — amint megírtuk — úgy a karcagi rendőrség, mint a debreceni nyomozásokat folytat. Ma délelőtt K. J. vasuti kalauz tett érdekes vallomást, melyben teljesen beigazolta Schiffmann Salamon már ismertett előadását.

K. J., akit munkatársunk ma délelőtt felkeresett, Szolnoktól Turgonyig együtt utazott a tehervonat paklikocsijában Schiffmann támadójával. Nem akarták ugyan felengedni, de ő kijelentette, hogy ő hozzá senkinek semmi köze, ő ott utazik, ahol akar. Turgonyon leszállott.

— Megkeresem azt a kutya zsidót! — mondta. A kalauz utánament és tanuja volt Schiffmann levelköztetésének, megkínóztatásának, valamint annak is, hogy az illető Schiffmann pénzt és iratait elszedte. *Később a paklikocsiban diadalmasan mulogatta is az elszedett pénzt.*

Munkatársunknak alkalmá volt beszélgetni egy *előkelő debreceni hölgygel* is, aki Hajdusoboszlóról Debrecenig utazott egy kocsiban Schiffmann támadójával. Az innen kapott felvilágosítások szerint Szoboszlón egy detektív — Püspökladányból kapott utasításra — *le akarta tartóztatni a katonaruhás egyént, aki azonban vonakodott átadni revolverét, sőt azzal fenyegetőzött, hogy használni fogja fegyverét.* Később leszállították a vonatról és sokáig tárgyalt a detektívvél. A vonat elindulása előtt ismét felszállott és kijelentette, hogy *el fogja csapni Hajdusoboszló rendőrkapitányát, mert hiszen neki olyan protekciója van, hogy mindent kivehet, amit akar.* Utitársainak elbeszélte, hogy azzal vádolják, hogy ledobott egy zsidót a vonatról, pedig az magától ugrott le, amikor ő igazolásra szólította fel.

— Nézzék kérem, — mondta előrántva a zsebéből Schiffmann fényképes személyazonossági igazolványát, — hogy mosolyog itt ez a kutya zsidó. Remélem, most már nem mosolyog. A pénzt is elvettem, itt van! — és egy csomó pénzt mutatott.

— Es még le akarnak tartóztatni, — folytatta. Nem baj, majd megmutatom, hogy Körner Géza nem lesz egy hétig sem főkapitány Szoboszlón.

Részletesen elmondta azután, hogy milyen előkelő összeköttetései vannak. Egy *Teleky grófnőt*

vesz el, január közepén esküsznek. Majd ismét visszatért Schiffmannra.

— Sok zsidó hátán volt már ez! — és felemelt egy vastag gummikorbácsot, — de megmutatom, hogy addig itt nem lesz rend, amíg egy zsidó is marad Magyarországon!

Erdekes különben a körülmények találkozása, amely oly hamar leleplezte a nyilvánosság előtt, hogy kiesoda a sokat emlegetett *Teleky grófnő*, a — menyasszony. Vasárnap reggel a Szepességi-utca 33. szám alatt, az egyik mulatóhelyen *öngyilkos lett Kozma Anna rendőri jelűggel* alatt álló leány, akit Schiffmann támadója gyakran vitt ki innen magával és ellátogatott vele *előkelő debreceni házakhoz is, ahol mint Teleky grófnőt, mint menyasszonyát mutatta be.*

Pár nap előtt a fiatalember barátai a már említett mulató helyen voltak és ott felismerték *Kozma Annában az állítólagos Teleky grófnőt.* Természetesen azonnal felelősségre vonták, mire a leány az ügy minden ódiáját barátjára hárította, aki *házasságot is ígért neki.*

Ezekután a lánynak a mulató fiatalemberektől és társnőitől anynyi és oly válogatott sértést kellett kiállani, hogy elkeseredésével *szublimátot ivott.* Az öngyilkos leányt a közokórházba szállították, ahol meghalt.

Schiffmann ügyében különben szorgalmasan folytatja a nyomozást a karcagi rendőrség is és azt a két utast keresi, akik az eset szemtanúi voltak. Mindkettő Karcagon szállott le a vonatról és felkutatásuk valószínűleg nem fog nagy nehézségekbe ütközni. Schiffmann ledobását látta meg egy *lékező is, aki a bűntény e részletét K. J. vasuti kalauznak is elbeszélte.*

Schiffmann ma tette meg feljelentését az illetékes hatóságoknál. A felvett rendőrorvosi látlet szerint Schiffmann két héttel *szelvényesül* külső sérüléseket szenvedett. Belső sérüléseit ez idő szerint nem lehet megállapítani.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.**

DOLLÁRT
és más idegen pénzt legdrágábban veszek
SIMON GYÖRGY
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Határigazítás Somogyban

Barcs, dec. 27. A napokban a somogyzsohi vonalon, melyen a megszállás óta nem közlekedett vonat, különvonaton Barcsra érkezett Foster angol őrnagy, Schiller és Wittmann magyar századosok, továbbá Csollak Antics ezredes, a baranyai megszálló csapatok parancsnoka és Derain francia őrnagy. A bizottság a szükségnek megfelelően kiigazította Barcs mellett az Ó-Dráva és Erdőkcsoknya között elhúzó demarkációs vonalat. Az egyezményt Csollak ezredes, Schiller százados és Forster őrnagy írta alá.

Férfi fehérneműeket
készít
HERMAN
NÁNDOR és Tsa
Plac-utca 10. Bükával szemben.

Bármily bolygózással ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László

bank és tőzsdabizományos, Miklós-utca 1. sz.

Dollár, külföldi pénzek vétele. Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

A közelgő népszámlálás

Január hó 1—10 napjaiban Csonka-Magyarország minden családjánál megjelennek a számlálóbiztosok, hogy összeírják a megkisebbedett ország népességét. Most látjuk meg, milyen kevesen maradtunk.

A város lakosságát felhívjuk, hogy a számlálóbiztosok kérdéseire válaszoljon azzal a komolysággal, amely Csonka-Magyarország tisztviselőihez és lakosaihoz illik. Sőt miután a törvény úgy rendelkezik, hogy a népszámlálást január hó 1-én megkezdve és szakadatlanul folytatva január hó 10-ig okvetlen be kell fejezni, a közönség bizonyára nem fogja zaklatásnak vagy megszorításnak tekinteni, ha a számlálóbiztosok ünnepnapon, tehát újév napján vagy vasárnap is teljesíteni fogják kötelességeiket, amint teljesíteni is kell.

A közönség meg lehet nyugodva, hogy begyűjtendő egyéni természetű adatok az adók kivételénél alapul nem vehetők. Ezt a törvény biztosítja (1897. évi XXXV. t.-c. 17. §.) Sőt a számlálóbiztosok is kötelezve vannak a legteljesebb titoktartásra.

Visszont aki statisztikai adatok begyűjtését hamis hírek terjesztésével megnehezíti, vagy aki a számlálóbiztos népszámlálási teendőinek ellátásában akár erőszakkal, akár veszélyes fenyegetésekkel akadályozza, hatóság elleni erőszak büntetést követi el és súlyos büntetésnek teszi ki magát.

Népszámlálóbiztosok és revizorok figyelmébe

Az 1—4, 13—21, 25—31, 39—45, 52—58 és 64—71 sz. vagyis a belsőségi népszámláló körök számlálóbiztosait, valamint az összes belsőségi revizorokat felhívjuk, hogy f. hó 28-án, kedden délután öt órakor a városháza kis tanács-termében megjelenni sziveskedjenek. A kertesgek és külsőségek számlálóbiztosainak értekezlete f. hó 29-én kedden délután 5 órakor lesz ugyanott. Akik az értekezleten bármilyen okból meg nem jelenhetnek, jelentkezzenek Csonka-Endre főlevéltárnoknál (Városháza, földszint 5. sz.) 29-én, 30-án vagy 31-én délelőtt 9 és 11 óra között. A végrehajtó bizottság.

Hatósági cukorkiosztás

A hatósági cukorjegy második szelvényére december 28-tól kezdőleg ötven deka, azaz egy fél kiló fehér kristálycukrot lehet vásárolni annál a kereskedőnél, ahol a cukorjegy előjegyeztetett. E cukor ára különként 89 korona 60 fillér. Ha a kimért cukorhoz a csomagoló papírt a kereskedő adja, a csomagoló papír árában a becsomagoló cukor kilója után külön 40 fillért számíthat fel.

A közönség vagyoni helyzetéhez képest annak idején első és második sorozatu cukorjegyek adtak ki. E kétféle cukorjegyek között újabb rendelkezések folytán semmi megkülönböztetés nincs, mindenik sorozati cukorjegy második szelvényére egy fél kiló cukrot kell kiadni a fent megállapított áron.

A cukorjegy első szelvénye érvénytelen, arra a kereskedőknek cukrot kiadni nem szabad.

A cukorjegynek most felhasználható második szelvénye január hó 8-ig marad érvényben. Január 9-től a második szelvény érvénytelen.

A kereskedők a cukorjegy második szelvényével január 12-től 16-ig kötelesek elszámolni a szokott helyen és módon. Az elszámolásra halasztásra egy kereskedő sem kaphat.

Figyelmeztetjük a kereskedőket, hogy a fenti rendelkezések megszegése az 5430—1920 M. E. számú rendelet büntető rendelkezéseinek alkalmazását vonja maga után.

Debrecen, 1920 december 27.

Közélelmezési ügyosztály

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyeget!

Amerika milliárdosai Párisban bontanak házasságot

Régi szokása New-York magas pénzügyi előkelőségének, hogy Párisba jár szórakozni. Páris fényűzése és raffinált szórakozási eszközei úgy vonzzák ezeket a boldog halandókat, mint a villamos lámpa fénye a lepkét.

Az amerikai lapok most az V-ik Avenue lakosainak új mulatságáról adnak hírt. Aki előkelőségre tart igényt Amerikában, az mostanság csak Párisban válik. A szajnaparti bíróság nagyon udvarias és szíven viseli a milliárdos amerikai házaspárok túrelmetlenségét. Hymen megunt rózsálanca ne nyomja sokáig az új leizorra vágyó szépséges amerikai nők karcsu csuklóját.

Ezelőtt nem Páris volt a megunt amerikai házasságok láncozója, hanem az amerikai milliárdosok fürdőhelye: Newport, — majd Recland és végül a Nevada államban levő Reno városka, ahol négy hónap elegendő volt a válás kimondásához. Valamennyit most veri Páris, négy hónapnál is rövidebb rekorddal. A szerelem nagyon türelmetlen, kivált akkor, amikor már elmúlt és új táplálékra vágyik.

Az előkelő házasságbontók névsorában szerepel ebben az évben Madame William Vanderbilt egyik leánya, Madame Ogden Livingston Mills, akinek példáját a huga is követi. A mamájuk már háromszor vált el és kötött új házasságot. John Barrymore, a hírneves színész, egy ragyogó szépségű nőt vett el, akinek előbbi házasságát szintén a párisi bírák bontották fel.

Ruházzuk fel a közalkalmazottak gyermekeit

Unnapi számunkban vetettük fel ezt a gondolatot, hogy a társadalom egyik legelső és legfontosabb kötelessége a társadalmi béke helyreállása érdekében, hogy segítségére siessen a legsúlyosabb megélhetési gondokkal küzdő társadalmi osztálynak, a közalkalmazottaknak. A segítség módjának eszméjét is felvetettük és tudván azt, hogy a szavak korszaka lejárt és ha valaha, úgy most tettekkel kell bizonyítani, hogy a társadalmi bajokat nemcsak meglátjuk, de orvoslásukra is készek vagyunk, — megindítottuk a gyűjtést a közalkalmazottak gyermekeinek felruházására.

Felhívásunk az ünnepnapok hangulatában, a szorgalmas polgárok megérdemelt pihenő napjain jutott el a nagy közönséghez és örömmel állapíthatjuk meg, hogy a legszélesebb körben kellett élnünk visszhangot. Olyan kérdést vetettünk fel, amelynek aktualitása bent ég mindenkinek a lelkében, azokéban is, akik segítségére szorulnak, azokéban is, akikről a segítséget várjuk.

Olyan kérdést vetettünk fel, amely nem egyszerű jótékonyági akciót vár feleletként, hanem a mely a legszorosabb összefüggésben van közállapotainkkal, a konszolidáció mindennél előbbrevaló ügyével, összefüggésben van a — politikával is. Vártuk és megértjük, hogy a kérdés felvetése élénk diskussziókra fog alkalmat adni, hogy a politika is hallatni fogja a maga szavát. De örömmel állapítjuk meg azt is, hogy a nagy-közönség csaknem egyhangulag helyesen fogta fel a megindított

akció célját és megértette, hogy a békés munka korszakához közeledik egy jelentős lépéssel, ha a közélet egyik legsúlyosabb problémájának megoldását vállalja magára, ha nem rekriminál, hanem áldoz, ha nem sérelmeket keres, hanem sebeket gyógyít.

Az ünnepnapok elmúltak, a munka napjai következnek megint. A megértő hangulatból ki kell fakadnia a megértő tetteknek is. Aki szíven viseli ennek a minden csapástól meglátogatott városnak a nyugalalmát, aki — és ki maradhat ki ebből a sorból — türelmetlenül várja, hogy a közélet porondján a faji, felekezeti és osztályellentétek kétes sikerű harcai helyett a munkaprogram, a jövő feladatainak megvitatói vivjanak áldást hozó küzdelmet, aki békét, nyugalmat, rendet, munkát és biztos jövőt akar, — az áldozzon erre a nagy célra, amennyi csak tőle telik és szerezzék meg magának azt a mindennél becsesebb érzést, hogy nagy, nemes, okos és áldásos közél megvalósításához járult hozzá.

A gyűjtési akció a gyakorlatban a mai nappal indul meg. Adományokat elfogad és hirtapilag nyugtáz a Debreceni Független Újság kiadóhivatala (Piac-u. 49.) Mindazok, akik már az ünnepnapok alatt keresték az alkalmat, hogy önkéntes adózással szolgálataiba álljanak a nagy célnak és mindazok, akik megértik, hogy mit akartunk, mit akarunk, ide juttassák el adományaikat. A beérkezett adományok hírlapi közlését legközelebb megkezdjük.

**KONCZ
FEST, TISZTIT**
mindennemű ruhákat kifogástalanul
DEBRECZEN
Arany János-utca 10. sz.

HIREK.

— **Vaggonlakók figyelmébe.** Felhívom az összes vaggonlakó családfőket, hogy f. hó 31-én d. e. 10 órakor tartózkodjanak a vagonjaikban. A menekültügyi hivatal részéről egy bizottság fog kiszállni fontos adatok beszerzése és nem kevésbé fontos tudnivalók közlése végett. Amennyiben a bizottság valamelyik vaggonlakó vagonját zárva találja, abban az esetben annak megállapítása végett, hogy a vagonban ki tartózkodik, a vagon hatóságilag fel fog nyitni. Saját érdekében kötelessége tehát minden vaggonlakónak, hogy a jelzett időben vagonjában tartózkodjék. Menekültügyi kirendeltség.

— **Elhunyt állampénztári főtanácsos.** Mint részvételei értesülünk, Németh József állampénztári főtanácsos, aki megszállott területről menekült Debreczenbe és itt a debreczeni állampénztárnál nyert beosztást, e hó 25-én elhunyt. Haláláról a m. kir. állampénztár tisztviselői kara a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalomtól lesújtott szívvel jelentjük, hogy Németh József m. kir. állampénztári főtanácsos f. hó 25-én 53 éves korában hirtelen elhunyt. Megboldogult kártársunk végig szenvedte a megszállott területről való menekülés minden nyomorúságát és mély szomorúságba döntötte a nagy-számu családját és kártársait, kik szeretettel és nagyra-beesü-

léssel vették körül. Nehéz és küzdelmes munkánk közepette rövid időn belül, váratlanul immár másodszer szedi a halál közülünk áldozatait. Emlékét kegyelettel őrlizzük meg! A m. kir. állampénztár tisztviselőkara.

— **A magyar és japán tudomány érintkezése.** Szegedről jelentik: Baranyai Zoltán dr., szegedi tanár, aki jelenleg Genfben tartózkodik, fölkeresde Ashida párisi japán külügyminiszteri titkárt, aki most Genfben üdül és szóba hozta előtte, hogy előnyös volna a rokon japán és magyar nemzet közvetlen kulturális érintkezése. Ashida kiállításba helyezte, hogy két japán tudós jöhetne Budapestre, viszont két magyar tudós mehetne ki a tokiói egyetemre. A tudósok előadásokat tartanának.

— **Eljegyzés.** Lindenfeld Böskét eljegyezte Keiner József.

Kiss Ilus és Vámos Sándor je gyeseik.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Grósz József ügyvédi irodáját Hajdusoboszlón megnyitotta.

— **Rehabilitált főtörzsorvos.** Gyuláról jelentik: Nagy fel-tűnést keltett a nyáron Hazai-Sternschuss János dr. főtörzsorvos letartóztatása, aki ellen súlyos bűncselekmények miatt indult meg a vizsgálat. Az eljárás most a főtörzsorvos teljes rehabilitálásával véget ért. Az ügyészség úgy Hazai-Sternschuss dr., mint a vele egyidőben letartóztatott Foity György és Kiss János ellen eljettette a vádat és a törvényszék vizsgáló bírása megszüntető végzést hozott.

— **Rendőri hírek.** A rendőrséghez tegnap több feljelentés érkezett fenyőfa-lopásokról. A református temetők gondnokságának feljelentése szerint a temetőkből különösen sok karácsonyfáknak alkalmas fenyőt loptak

el. — Reisinger József Késes-utca 20. szám alatti lakos főmozdonyvezető Ghillányi-utca 22. sz. alatti kertjének kerítéséből 900 léceket loptak el 10,000 korona értékben.

— Papp Lajos nyíregyházi kávéstól Betlendi Érszébet kávéslány nagymennyiségű kávéét lopták el. A kávé egy részét Porciás Jánosné Arany János-utca 5. szám alatti lakosnál foglalta le a rendőrség. Porciásné ellen megindult az eljárás. — Nagy Gabriella postakiadó nő télikakójából a 500 koronát loptak el. A rendőrség nyomoz.

— **Legfinomabb szardíniák, heringek, sajtok kaphatók Csemege-üzlet, Hungária-kávéház mellett.**

— **Dr. Bohn Ede,** a budapesti fogászati klinika volt assistense, fogorvosi rendelését Szent Anna-u. 9. sz. alatt megkezdte.

— **Ügyvédi határidő napló** Kincses kalendárium, Mikszáth almanach, Hölgyek naptára 1921. évre megjelentek és kaphatók Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésben.

— **Ajándéknak** alkalmas gyönyörű nyakkendők, gallérvendők és kézelő gombok Frank Imre kalap-üzletében.

— **Dinamó gépeket,** kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

— **Könyvtárakat** legmagasabb árrban vásárol az Alföldi Antiquarium. Piac-u. 18., Tisza-palota.

— **Flanellruhák és pongyolák** 680— koronától kezdve nagy választékban Frank Sándor női felöltő áruházában, Piac-utca 42.

— **Nagy karácsonyi vásár a Werner-dívatárházban** Bika-épület, férfi- és női szövetek, fehérneműek, kötött- és selyemáru nagy választékban.

— **Legújabb rendszerű** karbidlámpa, karbid Molnár Testvéreké.

— **Női és leány téli kabátokat,** ruhákat, blousokat, a legolcsóbb árrban ajánl Frank Sándor női divat áruháza Piac-u. 42.

— **Bélelt bőr, krümes, trikó és kötött keztük,** fésűk, illatszerek, friss gummiáruk, harisnya- és fűszeklitartók, nadrágtartók érkeztek Vitáriusnál, Piac-utca 16.

— **Posztó gyapjuszövetek és szabó kellékek** megbízható bevásárlási helye **Feldhalm Testvérek** posztó-áruházában Király-u. 4.

— **Irógépek,** orvosi műszerek, varrógépek, gramofonok szakszerűen javíttatnak Molnár Testvéreké.

— **Női kész kosztümök,** ruhák, blousok a legszebb választékban találhatók **Frank Sándor** cégnél, Piac-utca 42.

— **Alakíttassa** kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

DOLLART
és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be
GÖTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECZEN,
Piac-u. 38. I. em. Főponta mellett.

A budapesti tőzsde

Budapest, dec. 27.

Értéktőzsde: A múlt heti lanyha irányzat nem folytatódott, hanem mindjárt a tőzsde megnyitásakor szilárdabb irányzat kerekedett felül. A tőzsdeidő második felében az emelkedő irányzat megállott. A magasabb árfolyamokon realizálások történtek. Árak:

Magyar hitel 1860—95, Osztrák hitel 1085—1120, Jelzálogbank 570—50, Leszámitoló 800—15, Hazai bank 700, Angol-magyar 1005—1012, Agrár-bank 850—70, Magyar-olasz 478—85, Alt. takarékp. 1200, Borsod-Misk. 4650—720, Concordia 3350—450, Budapesti gőzm. 7500—425—520, Gizella 2400—650, Hungária 2825—975, Viktória 12,000, Bánya és kohó 5900—00, Salgó 8800—900, Ganz-Danub.

24,000, Rima 3950—4025, Schlick 1300—1320, Lipták 700—675—700, Láng 1490—45, Brassói 5500—700, Nasici 19,100, Ált. fa 3375—475, Magyar erdő 1970, Országos fatermelő 2680—660, Karton 2675—600, Izzó 5475—810, Papír 4400—575, Cukor 2,900—700, Lámpa 3600—650, Östermelő 1220—10, Gummi 5300—4875, Telefon 4225, Adria 15,500, Atlantica 8650—600, Közúti 1440—5500, Déli vasút 2420—570, Levante 9550—750, Államvasút 4900—800, Trust 3825—4000.

A valutapiaccon a külföldi valuták, különösen a nyugatiak és a semlegesek megrágtak, a szomszéd országbeliek is keresettebbek és drágábbak voltak. Árak:

Napoleon 1580—1605, Dollár 524—568, Francia frank 32—33.80, Márka 7.68—7.91, Lira 20.30—20.85, Romanov 2.96—3.02, Lei 7.07—7.30, Sokol 6.55—6.80, Svájci frank 85—88, Kor. dinár 13.40—13.85, Frank dinár 13.40—13.70, Bécsi 90—, Lengyel marka 92 és fél—88.

A zürichi devizák

Zürich, december 27. (Megnyitás). Budapest, 1.15, Bécs 1.67 és fél, Osztrák helyezett 1.15, Berlin 9.10, New York 657 és fél, Milano 22.40, Prága 7.60, Zágráb 4.25, Bukarest 8.35, Varsó 1.10.

ROMÁN ÉS VEGYES

lebélyezésű bankjegyeket legdrágábban vásárol

RANKAI bankirodája

Debreczen, Kenyérpiac. (Degetől-tér 8) TELEFON: 309

SZÍNHÁZ.

Aszínházi irodák jelentése.

Kedden, 28-án B) bérletben mutatkozik be *Buday Ilonka* az új szubrettprimadonna a *Cigánygrófné* szerepében.

Cigányszerelem megy szerdán 29-én C) bérletben *Buday Ilonka*-val.

Fényes Szilveszter-est a Vígyszínházban. Felejthetetlenül szép szilveszteri mulatságban lesz részük azoknak, akik a D. T. J. E. vígyszínházi kabaréjával és az ezután következő tarka mulatságokat fogják végigélni. A szilveszteri kabaré műsorának kimegasztó számai gyanánt megemlítjük a *Három a göle* című eredeti két felvonásos sportoperettet, amelynek különös érdekessége lesz, hogy a II-ik felvonásos szinpadí football-pályáján a DTE és a Vígyszínházi művészek eredeti dreszben fognak játszani élén *Szemere Gyulával*, aki a diadalmas kapusszerepét fogja játszani, továbbá a *Csöbör* és *Vödör* című kacagató bohózatot, az *Andrássy-uti kabaré* idei ujdonságát a fő női szerepekben Szász Ilonával, ezenkívül egész csomó énekes játék, kuplé és tréfa. Az esti előadás, amely éjfélig tart, 8 órakor kezdődik és erre mérsékelttel fel vannak a helyrak emelve, míg a délutáni előadás rendes árak mellett 5 órakor kezdődik és fél 8-kor végződik. Záróráig tánc lesz Rác cigányzenekarával ezenkívül sétatangverseny a DTE házi zenekara mellett. A Jegyek elővétele tekintettel az óriási érdeklődésre, már tegnap megkezdődött a Vígyszínház pénztáránál.

A szerelem mindent legyőz: M. E. Dell *«A Sas utja»* című ismert és sokat olvasott regénye filmen. A darab vezetőszerepében Lenkeffy Ica szépsége és filmjátszó talentuma ezúttal is kitűnő produkál, mellette Fenyő Emil férfias Joe kapitánya kitűnő. Bemutatja az Uránia. Előadások 5 és 7 órakor.

Gaby Deslys film az Apollóban. Gaby Deslys a világhírű és gyönyörű filmstar *«A párisi nő»* című nyolc felvonásos drámában meglepő alakítást nyújt. A film a francia filmvészet elsőrangú produktuma. Bemutatja az Apolló. Előadások 5 és 7-kor.

Ujévi ajándék az Apolló és Uránia mozgószínházak nagy-

érdemű közönségének. 1920. december 27-től bezárólag december 30-ig mindenki tegye el a megváltott jegyét és ügyeljen arra, hogy a jegyszedők a szelvényt tépjék le, mert ezen jegyekkel lehet egy értékes festményt megnyerni.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (159.)

Várta, hogy lecsillapodjék, hogy leszűrdjének hangulatában azok az izgató, zavaros hatások, a miket magában haza hozott s a mik akadályozták abban, hogy gondolatait rendbe szedje. Tiszta, nyugodt fővel akart áttekinteni helyzetén... De minél tovább méregette szobájába hosszát, annál mélyebbre tévedt a tépelődések, határozatlanságok utvesztésében.

Vége — úgy, amint volt, ledőlt a pamlagra s behunyt szemmel feküdt ott sokáig. Ideges fölindulása lassan-lassan zsiabdát tompultságba kezdett átmenni. A kimerült, álmatlan fizikum érvényesíteni készült pihenéshez való jogát. A gondolatok lázas cikázása fel-felakadt a nehézzé vált főben: az eszmélet el-elmaradozott... De mikor Kanut már azon a ponton volt, hogy elvesse magától lelke, szíve minden gondját: egyszerre tisztán, érthetően hallotta a hangot, melyen Veron utoljára szólt hozzá ma éjjel. Hirtelen föleszmélt s éles, feszült, szinte kínos éberséget érzett. Az éj emlékei, hatásai pedig újból megrohanták...

Nem bírta tovább kiállani. Becsengette inasát, hogy segítsen átöltözni. Mikor ezzel készen voltak, az inas behozta a reggelit s a hírlapokat. Kanut gépiesen futotta át a laphasábokat s igyekezett megérteni, amit elolvasott. Egyszerre — nevé olvasta a napi hírek rovatában. Az eljegyzési hír benne volt mára lapokban.

Folyt. köv.

Csecsemők

egészségének megóvására legjobb a

Diana csecsemő (Baby)-krém

Diana csecsemő (Baby)-hintópor

Diana csecsemő (Baby)-szappan

Mindenütt kapható.

Gyártja a Diana Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 30.

Itteni állomáson levő

150 métermázsza

darabos mész

azonnal átvehető

Műszaki és Kereskedelmi

Társaság.

MIKLÓS ÉS HERMANN

Debreczen, Hunyadi-utca 17.

Telefonszám: 445.

Ostromoják a hölgyeket!

Támadják az urakat!

Mindenki csak azt szeretné tudni, melyik az a cég, a

mely oly szépen

mos... vasal

tisztít... fest

sőt szórja a bört.

Nos én megszögöm. Kérem a

„KÖZPONTI“

kezelő és vegytisztító intézet Varga-u. 1.

Minden 8 nap alatt készült el!

Ujévi cukorkák Csokoládé figurák

és mindenféle esemegeárak a legolcsóbb árban beszerezhetők

DARVAS esemegeüzletében

Főposta mellett.

Teasütemény Likör Cognac Pezsgő

Ujévi képeslapok

óriási választékban kaphatók

Hegedűs és Sándor

irodalmi és nyomdai r.-t.

könyvkereskedésében

Debreczen, Piac-utca 34.

Fűszer- és gyarmatárú,

valamint mindennemű

italárúrukban

legelőnyösebb beszerzési forrás

Gyémánt Géza és Társa

fűszernagykereskedőknél

Piac-u. 58. Telefon 13-07.

Textilárúruk!

Művelten behozatal! Alkalmi vétel

barchet és fanolékban.

Állandó nagy raktár.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás!

Amerikai Ruba Áruház

Budapest, VII., Király-utca 15.

Brilliánsért, Aranyért

Ezüstért

bámulatos árat fizetünk

Braun A. és Tsa

ékszerkészítők

Piac-u. 28. Passag

a Gambrinus mellett.

Zsirt

teljesen pótló elsőrendű

ételolaj

kapható

ULLMANN SALAMON

Kereskedelmi R.-T.

fűszer- és esemegeosztá-

lyán, Piac-utca 69. sz.,

Vármegyeházzal szemben.

Fűszer-

és gyarmatárúuban

viszonteladóknek legelőnyösebb

bevásárlási forrás

Friedmann és Asztalos

fűszer- és gyarmatárú

nagykereskedőknél

Széchenyi-utca 6. sz. — Telefon 9-35.

Aranyat, ezüstöt,

brilliánsat a legma-

gasabb árban veszek

POLLÁK

ékszerész Piac-utca 79.

Fűszer és gyarmatárú nagykereskedésének

dusan sortírozott raktárát ajánlja n. b. vevői figyel-

mébe jutányos árak és

pontos kiszolgálás mellett

ULLMANN SALAMON

Kereskedelmi Részvénytársaság

Piac-utca 69.

Vármegyeházzal szemben.

Gótsch Sándor

bankirodája

DEBRECZEN,

Piac-utca 38. sz., I. emelet,

főposta mellett. Telefon 7-95.

Külföldi pénzek,

értékpapírok, i. gatla-

nok vétele és eladása.

Kölcsönügyletek lebonyo-

lása. Tőzsdei megbízásokat

legelőnyösebben lebonyolítok

Tölgyfarönk

1 éves vágású, 200 cm hosszú

15—30 cm vastag, valamint

bükfa boksa szén

teljesen száraz, ömlesztve waggon

tételekben azonnali szállításra kapható

Polyánszky Orosz tűzifa- és szén-

kereskedőnél Piac-u. 58. Telefon 192.

Zsirosbödönök

Olajmécsek

Borszivók

Fülöp bádogosnál

Debreczen, Csapó-u. 3.

Bélyegzőgyár

és vésőintézet

PAULO I.

Telefon: 13-65.

SZENZÁCIÓS UJDONSÁG!

Most jelent meg:

BUGYI SÁNDOR

Basahalmán belül sar-

jadzott debreceni mus-

cutály talyigás

IGAZMONDÓ

NAPTÁRA

az 1921-ik oláhgyűlölő esztendőre

temérdek szép teshezálló kippel.

Szerkeszti: SIMON ISTVÁN.

Aki ezt megveszi hőtlig

il, meg oszt olyan okos

lesz tulle, hogy csuda,

mer belelát a jövő-

döbe. Ki van poró-

bálva. A mán bizonyos.

Ára 30 korona 15% folár.

Kapható HEGEDŰS ÉS SANDOR

irodalmi és nyomdai részvényt-

társaságnál és minden könyv-

kereskedésben.

Magánjáró át- alakítások.

Autogén-heggesztés.
Autó-motor és minden-
nemű gazdasági gép-
javítások. Kisebb
malom-szerelések.

VÉRTESSY TESTVÉREK

HATVAN-UTCA 58. SZÁM.

Rövid-, szövött- és kézműtáru

legelősebb és legrégebb
bevásárlási forrása

SCHÖN ARTHUR

rövidtáru nagykereskedőnél
GSAPÓ-UTCA 4. SZ.
Alapítatott: 1891.

Magyar Naptár

és

Bugyi Naptár

az 1921-ik évre

kitűnő tartalommal megjelent.

Ára K 34-50

Kapható Hegedűs és Sándor
r.-t. könyvkereskedésében és
minden könyv- és papírkeres-
kedésben.

ÖNNER IS VAN EGY FOLTJA

Próbálja meg **EXOL** mosó- és folt-
eltávolítót az

Az eredmény biztos! Minden
háztartásban nélkülözhetetlen!

Kapható a következő helyeken: Szeg-
gyógyászter, Nap-gyógyászter, Hea-
suth-gyógyászter, Megváltó-gyógyász-
ter, Arany-gyógyászter, Csersző-dro-
gueria, Forgalmi Hírszerter, Dr. Rex
Ferenc gyógytáru nagykereskedő, Jósse
és Jóna-drogueria.

Készít a Hunnia-gyógyászter
Budapest, Erzsébet-körút 66.

Legszébb ujévi ajándék

Saját készítmény
Bőröndök,
Kézi táskák,
Reflektörök,
Pérez-melltárcák
és
Bőrlábszárvendők

kaphatók:

FEUERMAN bőröndös
Piac-utca 44. sz., az udvarban.

Gyermekének ujévre

sohol sem talál megfelelőbb
és egyúttal praktikusabb
ajándékot, mint a
Dr. HEGEDŰSNÉ
Simonffy-utca 2. sz. alatti

Gyermek-divatházában.

Ruházati ezikeket
vegyünk gyermekeinknek!

Könyvtárakat

és egyes műveket is
legmagasabb áron

vásárol

Aczél Henrik

moderna antiquáriuma
Első Takarékpalota

Kívánatra házhoz me-
gyek megtekinteni.

Villany- berendezéseket

legjuttányosabban vállal

Fanta Ernő

világítási vállalata

Püspöki palota, Hatvan-u. 1.
Elégelt motorokat magasan veszek.

Fodák, Kürti, Mágnes cipőkrémek

„Sylvia” ruhafestők,
bőrszír, fénymáz,
gyári főraktár

FLEISCHER MÓR
nagykereskedőnél, Hatvan-u. 15.

SZILVA LEKVÁR MARONI BORSÓ

rizs és mindennemű fűszer-
árak legelősebben beszerezhetők

Adorján Jenő és Tsa

fűszer- és gyarmatára nagykereskedő cégénél,
Piac-utca 83. az udvarban.

Kis tárcanaptárak

valódi elefántcsont és békateknő bőr különleges kötésekben

Előjegyzési naptárak

Tömbnaptárak

viszonteladók részére is igen nagyválasztékban kaphatók
Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 34. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK

VETEL.

Aranyat, ezüstöt, brilliansokat

legmagasabb áron veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.

Veszek

fehérneműeket, selyme-
ket, paplanokat, garni-
tarákat, szőnyegeket és
szőrméket. Kaiser, Piac-
utca 7.

Ólmet,

ólomcsöveket, ólomede-
nyeket és más ólomból
készült ócska tárgyakat
magas áron veszünk. —
Cím a kiadóhivatalban.

Kisrendű tűzfűtő

nagyobb mennyiségben
veszünk. Árjajánlatot kér-
jük lapunk kiadóhivatala-
ba beadni.

ELADÁS.

Eladó

új és használt butorok a
legelősebb kivitelű a leg-
elősebbig. József királyi
herceg-utca 20.

Mindenféle

új és használt butorok
legelősebben beszerezhet-
ők Piac-utca 37. (Kis-
templombazár.)

Vastartály

körülbelül 15 hektó ür-
tartalmu és egy elegáns
gyermekkosci eladó
Simonffy-utca 13. szám
alatt. Ertekezhetni a ház-
mesternél.

Hálószobák,
ebédlők, diványok, olesó
festett butorok eladók.
Simonffy-utca 6.

Hencserek,

plüss diványok. Schöberl-
ágyak kézen kaphatók
Debreczena közepén kár-
pitónál. Hallkőz 8. Diványok-
ból modern hencsereket
juttányosan készítek.

Kátránypapír valódi

Bőrlemez Múpala Kátrány

mész, cement,
gipsz, nádfonat,
budaföld és fo-
lyam homok
legelősebben kapható
Bethlen-utca 23.

Tiszta

egész ives makulatura
papír (ujság) kapható
lapunk nyomdájában.

12 személyes

teljes ezüst evő kész-
let eladó. Cím a kiadó-
hivatalban.

Eladó

gyermekjátékok, egy pár
38. és egy pár 35-ös va-
lódi gummi sárclpő. —
Cím a kiadóhivatalban.

Gyönyörű karácsonyi ajándékok

dr. Hegedűsné
gyermekdivatházában
SIMONFFY-UTCA 2.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, brü-
liantot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. szám, I. emelet.

Gyékényt

vastag szarut, hosszút
keresünk megvételre.
Cím a kiadóhivatalban.

Csomagolásban

Jártas leány vagy fiatal
segéd felvétetik mielőbbi
belépésre Ullmann Sala-
mon Kereskedelmi R.-T.
fűszer- és csemege osztá-
lyán.

10 éves Ham

mellé fiatal német leányt
József kir. herceg-utca 6.
keresek.

Keresek

megvételre „Helyiérdekű”
vasúti részvényeket”.
Cím a kiadóhivatalban.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló leány a
Hegedűs és Sándor r.-t.
könyvkötészetébe fizetés-
sel felvétetik. Piac-u. 49.

VEGYES.

Plisse-Gouvre

harangszoknyákból is ké-
szít Farkas Béla, Arany
János-utca 20.

Harisnyatejelés

3 párból 2 párt, ugyszin-
tén trikóból harisnyát
olcsón, pontosan készi-
tek. Kossuth-utca 58.

Jó

házi koszt kapható. Cím
a kiadóhivatalban.

Ingyen vihet akarki-
salakot (slaggot) Piac-u.
43. számú háztól.

MAGA HAMIS

fogakat, brilliáns,
aranyat, ezüstöt a
legmagasabb napi
áron adhat el. —
Ékszeres, órák nagy
választékban. — Első-
rendű saját javító-
műhely. — Ugránott
Britsch replidgkereskedő.

BENEDIKT JENŐ ékszerész,
Verbőczy-utca 2. szám. (Iparkamara-épület.)

Új találmány!

Jó háziasszony ön? Na igen, akkor legyen

„DIADAL” kézi mosógépet,
mely hófehérre mossa a ruhát és nem szak-
gatja, 1/4-öd résznyi szappant fogyaszt
és csak 25 koronába kerül egy darab.
Törvényesen védve. — Viszonteladókknak
nagy árengedmény.
Kapható **BLATTNER JÓZSEF** cégénél,
Debreczen, Csapó utca 1.

WEISZ MIHÁLY és TÁRSA
aranyműves és ékszerész.

Elvállal új munkát és javítást.
Hatvan-utca 1. sz. Püspöki palota.

**Férfi és fiu
szőrme sapkák**
és szövet
megrendelésre 24 órán belül
készülnek
SAPKAGYÁRTÁSI VÁLLALAT
Szabó-utca 16. szám, Keresztút.

Férfi és női szövetek

igen olcsón beszerezhető
Teichmann Béla
kézműtáru nagykereskedőnél
Piac-utca 88. szám
az udvarban.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.